



Stedsutviklingssamling på Røst 14.6.16

Trude Rises, Ingunn Høyvik og Mona Handeland

Distriktssenteret

Distriktssenteret – kunnskap om stedsutvikling

www.distriktssenteret.no

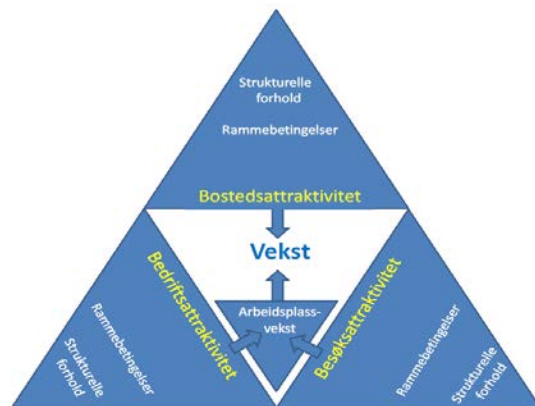


Vår rolle i stedsutvikling

- Vi ser på stedsutviklingsprosesser i det brede dvs stedsutvikling som en del av lokal samfunnsutvikling i kommunene
- Vi har spesielt vært opptatt av mobilisering/medvirkning
- Stedsutvikling med basis i stedets kvaliteter
- Boligutvikling – Bokkvalitet – Boligpreferanser i distriktene
- Kartlagte utviklingsarbeid og «Gode eksempler» i Distriktssenterets prosjektbase
- Forskningsbaserte analyser – bestillinger

Attraktive steder

- Hvilke faktorer bidrar til å gjøre lokalsamfunn mer attraktive?
- Hvilke faktorer blir påvirket av et steds attraktivitet?
- Bærekraft en dimensjon i attraktivitetsbegrepet
- Hvilke utfordringer ligger i overføring til småby?
- Hva er gode grep for småbyen?



Programteori for attraktivitet

Sammendragsrapport

KNUT VAREIDE, LARS KOBRO OG HANNA STORM

TF-notat nr. 13/2013

Attraktive småbyer

Drøftinger på verksted = bakgrunn for heftet

- Hva er de viktigste grepene
- Hva har overføringsverdi fra store steder
- Er det konflikt mellom bærekraftprinsipp og attraktive bokvaliteter?

10 utfordringer

Oppsummering frå Workshop 2015

Attraktive og berekraftige bumiljø i småbyar



Distriktssenteret
Kompetansesenter for distriktutvikling

 **Distriktssenteret**
Kompetansesenter for distriktutvikling

En «rurban» identitet

Strategier og planer for å skape attraktive og levende småbyer blir ofte møtte med forestillinger om at urbane kvalitetene ikke hører hjemme i småbyen.

- Hva er urbane kvaliteter i en småby?

Gode grep: Dialog om bykvalitet i menneskelig skala med mål om blant annet å etablere nye møteplasser.



Eneboligen dominerer

Folk som bor i eller flytter til småbyen, er ikke en homogen gruppe. De har ulike behov og ønsker for bolig.

- Større mangfold og variasjon av innbyggere krever større variasjon og behov for nye hustyper

Gode grep: variasjon i boligtilbudet

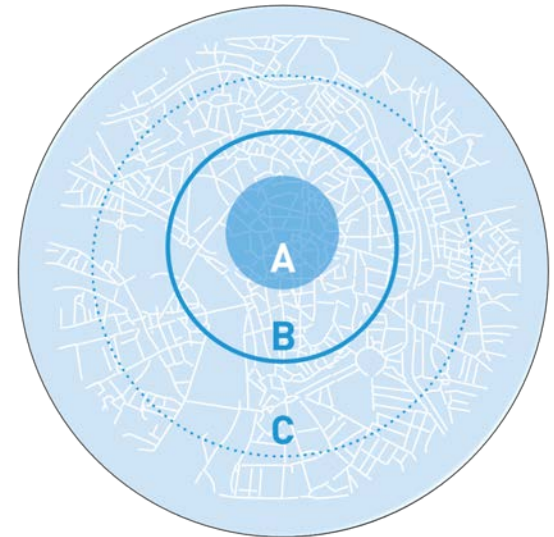


Spredte sentrumsområder

Et konsentrert sentrum skaper mer attraktive og bærekraftige småbyer, men det kan være vanskelig å trekke sentrumsgrensa og takke nei til viktige investeringer utenfor sentrum.

- Finn bygrensa og definer målgruppa

Gode grep: Klare prinsipp for sentrumssoner og unngå satellitter



Sentrum uten liv

Mer liv i sentrum er viktig for å skape attraktive småbyer, men mange mennesker er ikke i sentrum; de er på kjøpesenteret, på skolen eller i idrettshallen.

- Byliv er ikke bare butikkliv
- Behov for mangfold i rom, funksjon og tilbud

Gode grep: Vis fram livet som finnes og åpne opp for et mangfold av aktiviteter

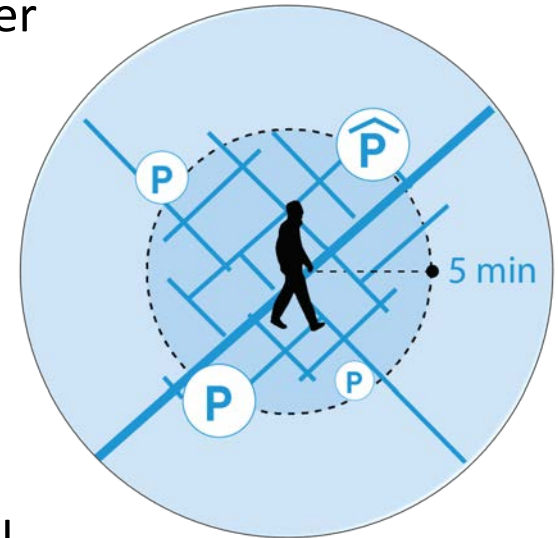


Parkering dominerer

I småbyer og tettsteder er det ofte ikke andre muligheter enn å ta bilen til sentrum. Mange og spredde parkeringsplasser utfordrer et levende sentrum der folk trives.

- Detaljhandelens oppfatning av parkeringsbehov
- Gjør gåturen til en positiv opplevelse
- Samarbeid og sambruk om parkeringsareal

Gode grep: Konsentrer og optimalisere parkeringsareal



Vanskelig å bli kvitt bilen

Flere som går, sykler og reiser kollektivt bidrar til gateliv og aktivitet, med mindre forurensning. Å endre transportvaner og infrastruktur er vanskelig.

- Bilen som prioritert reiseform
- Mangelfullt tilbud til gående og syklende
- Begrensninger for kollektivtransport

Gode grep: Sammenhengende og attraktive gang- og sykkelnettverk integrert med knutepunkt

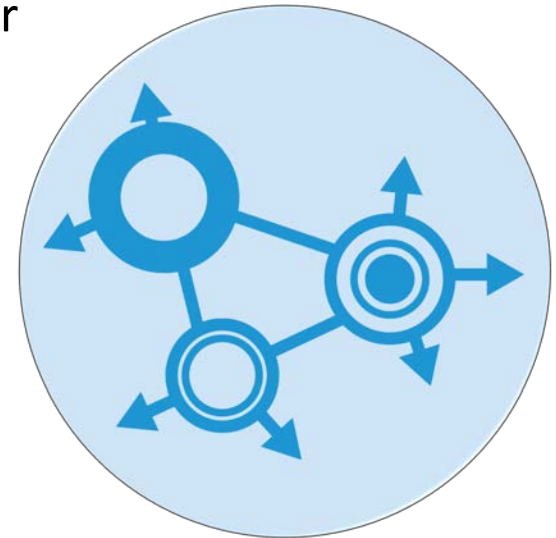


Introverte småbyer

Godt samspill med andre byer og tettsteder er viktig for småbyen. Samarbeidet kan være vanskelig når byene konkurrerer om tilflytting, nyetableringer og handel

- Regionale ressurser
- Intern konkurranse
- Det regionale samspillet

Gode grep: Regionalt samarbeid som synliggjør rollen til den enkelte byen



Den globale småbyen

Innvandring er en ressurs for småbyregioner. Økt migrasjon og mangfold utfordrer småbyen sin rolle som sosialt møtested og arena for inkludering og utvikling

- Kraften i sosiale nettverk
- Globale møtesteder i småbyen
- Frivillighetens rolle

Gode grep: Styrke og utvikle ikke-kommersielle møtesteder (ute og inne)



Manglende ressurser og kompetanse

Mange småbyer har som mål å skape attraktive bymiljø, men mangel på ressurser og kompetanse hindrer gjennomføring.

I frykt for å skremme vekk utbyggere vegrer kommunen seg også for å sette kvalitetskrav.

- Byplanlegging i småbyen
- Samspillet mellom administrasjon, politikere og private aktører
- Ildsjeler som neglisjert ressurs



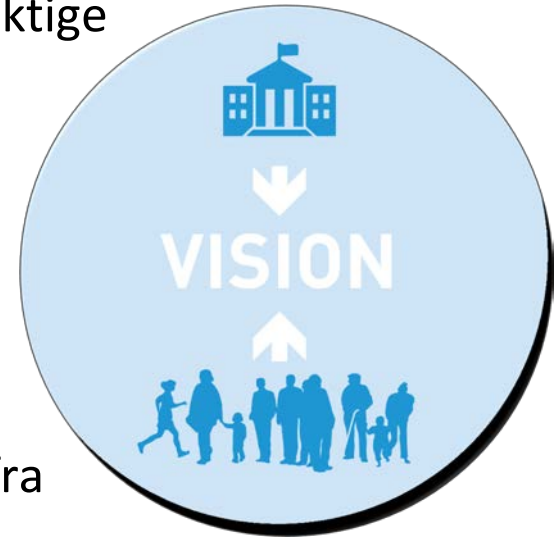
Gode grep: Utvikle nye typer partnerskap og arenaer for samspill

Vanskelig å gå fra visjon til realisering

Det er lett å være enig i visjonen om en attraktiv småby. Det er når visjoner skal realiseres, at det kan bli konflikt mellom det kortsiktige og det langsiktige perspektivet

- Lokaldemokratiske dilemma
- Uklare visjoner
- Manglende prioritering

Gode grep: Støtte visjonsprosesser, ovenfra og nedenfra



Attraktive småbyer - Utfordringsbilde



- Stedets (bilbaserte) struktur:
Bosetting, næring, senter
- Stedets kultur:
Identitet, holdninger, mentalitet
- Stedets utviklingskapasitet:
Kompetanse, styring, ressurser

Diskusjon i grupper – Bolk 1

Situasjonen - utfordringar

Stemmer
utfordringsbiletet?

Kva bør leggst til?

Særleg viktige
problemstillingar for
småbyen?

Diskusjon i grupper – Bolk 2

Virkemidlar - Løysingar

Korleis jobbar fylkeskommune og statlege aktørar best med småbyens utfordringar?

Kva er viktige virkemidlar og føresetnader ?

Døme på prosessar og løysingar med overføringsverdi til andre småbyar?

Diskusjon i grupper – Bolk 3

Kunnskapsbehov - småbyen i fokus

Korleis nå fram med kunnskap vi har ?
Kunnskapen meir i bruk

På kva område treng vi meir/ny kunnskap?

Aktuelle kunnskapsprosjekt?
Planar - Undervegs - Gjennomført